

25/02/2026

ТИПОГРАФІКА

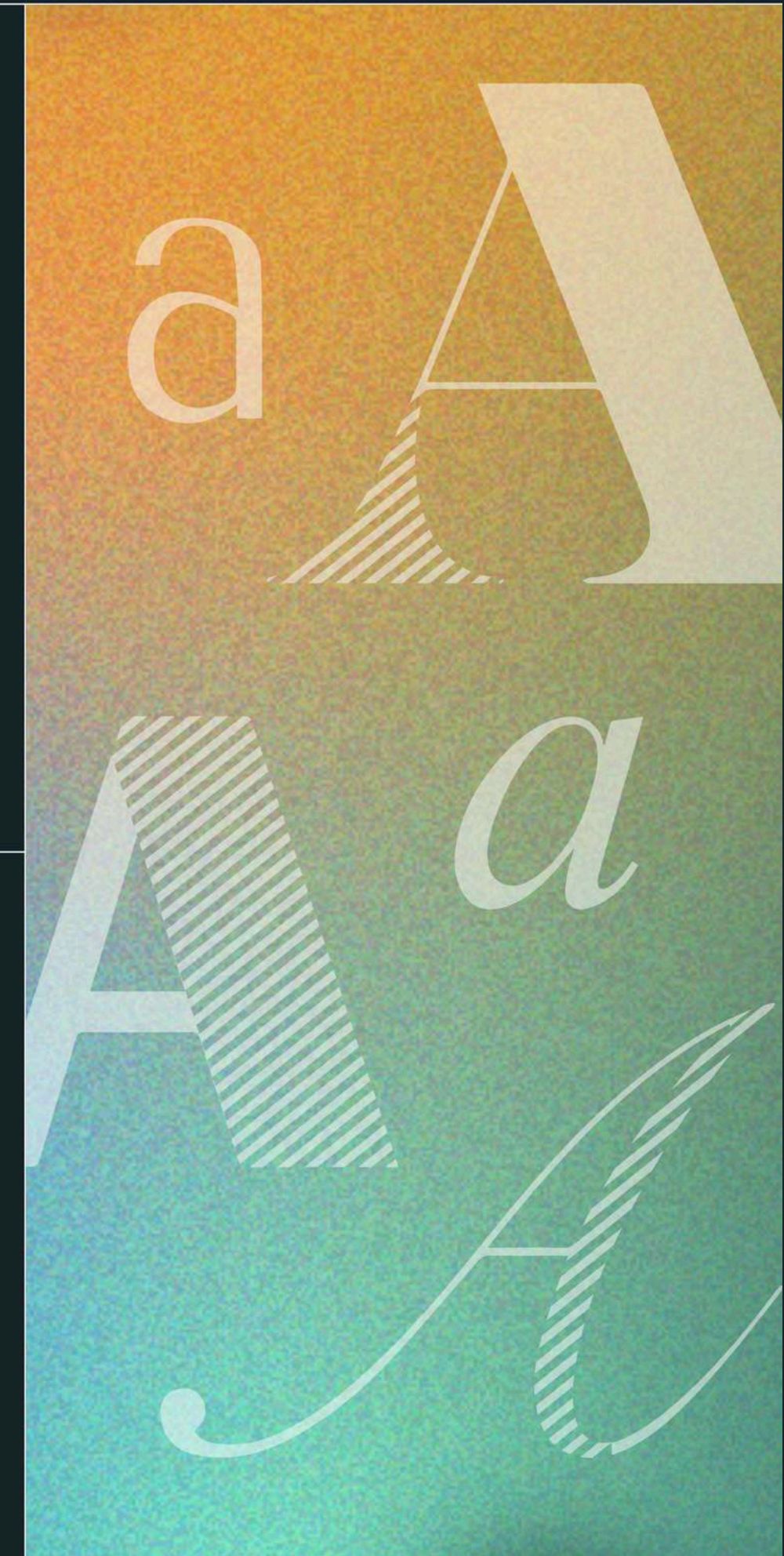
ЦЕ не декор,
система

Юліанна Віщак,
асистенка кафедри
журналістики

Що? Для чого? І навіщо типографіка?
Будова символів та інші терміни
Класифікація шрифтів
Шрифт з українським характером

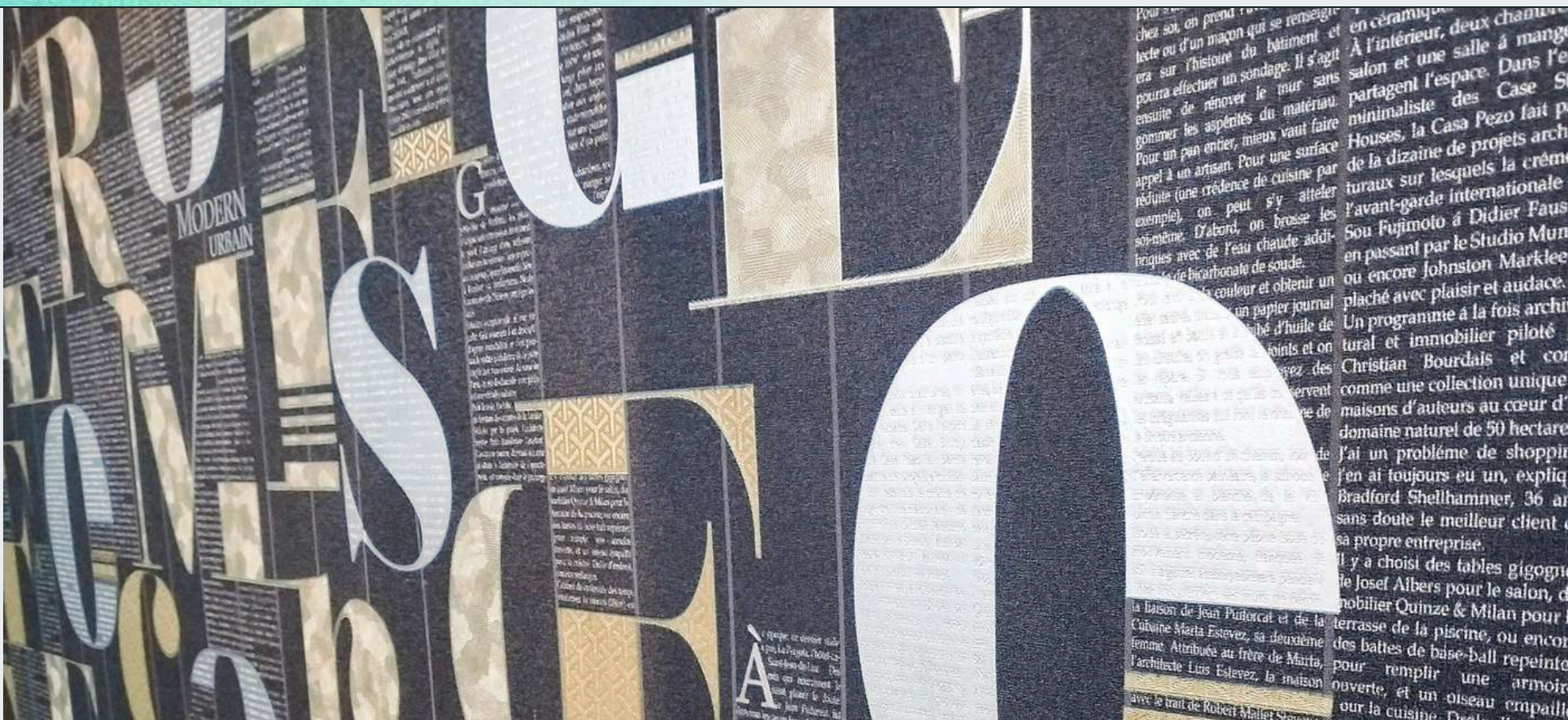

DEPARTMENT
OF JOURNALISM
YURIY FEDKOVYCH
CHERNIVTSI NATIONAL UNIVERSITY

Типографіка — Мистецтво і захопливий процес

Типографіка — це графіка, образотворчими елементами якої є складальні шрифти і матеріали (лінійки, значки, орнаменти). Це процес роботи над кожною літерою, цифрою, символом для того, аби отримати стильний та якісний графічний продукт.

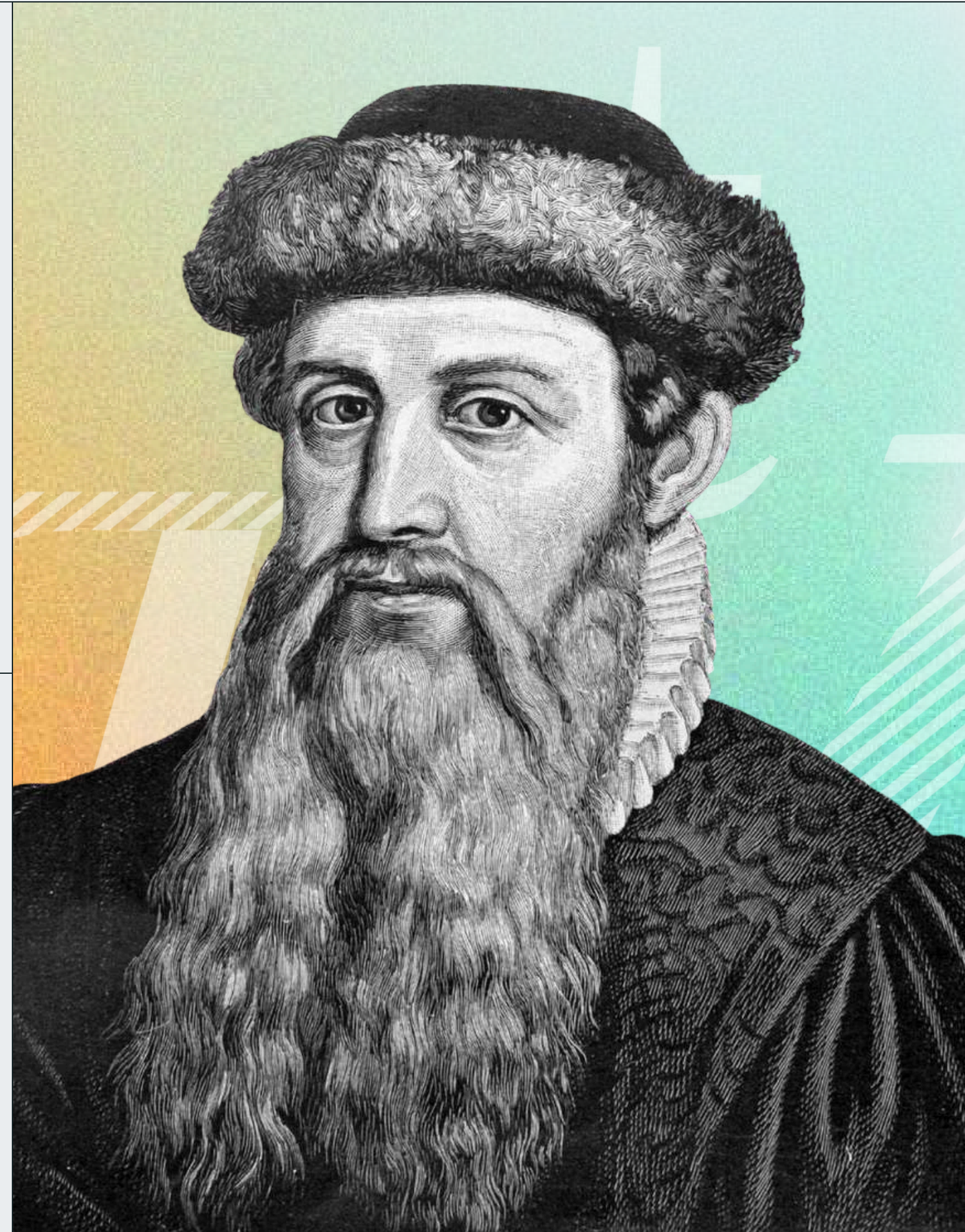

ЗВІДНІЛЯ ТА ВАША ТИПОГРАФІКА?

Найдавніші мови були **логографічними** — знаки представляли слова замість фонетичних звуків. Це свідчить про здатність людей використовувати візуальне зображення для передачі складних ідей. Перші зразки письма датовані 3500 роком до н. е. — шумерське письмо.

Гутенберг, бренд та інновація — сучасність та майбутнє

У наші дні графічні дизайнери_ки мають в арсеналі нескінченну кількість інструментів і технологій для створення нових друкарських стилів і навіть цілих сімейств шрифтів і накреслень.

ЛОГОТИПИ

#BRAVEUKRAINE

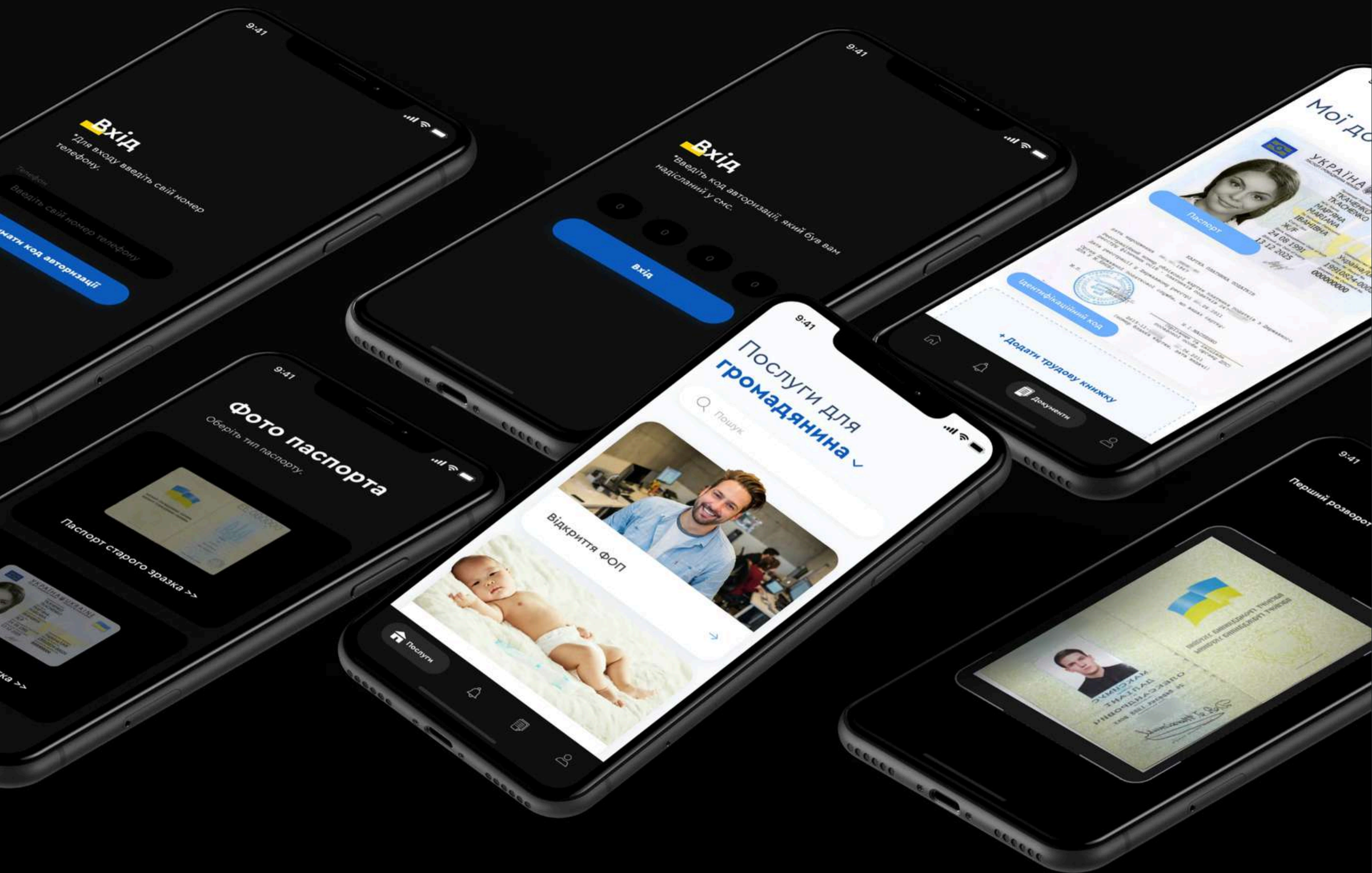
Поліграфія

Пакування

UI, UX DESIGN

ДЕЩЕ?

Будова символів

Будова символів

висота
малих літер

апертура

діакричний символ

Музей

вершина

напівовал

хвіст

рука

овал

крапля

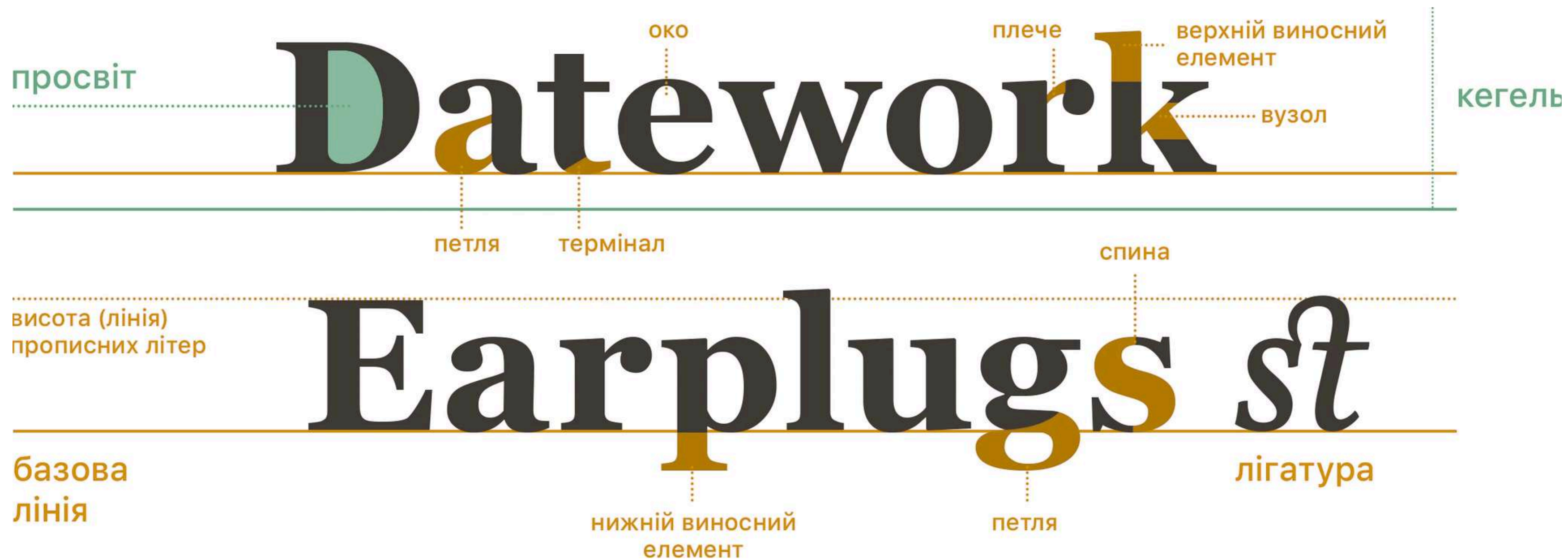
напівовал

Абрикосів

лінія нижніх виносних елементів

нога

Будова символів

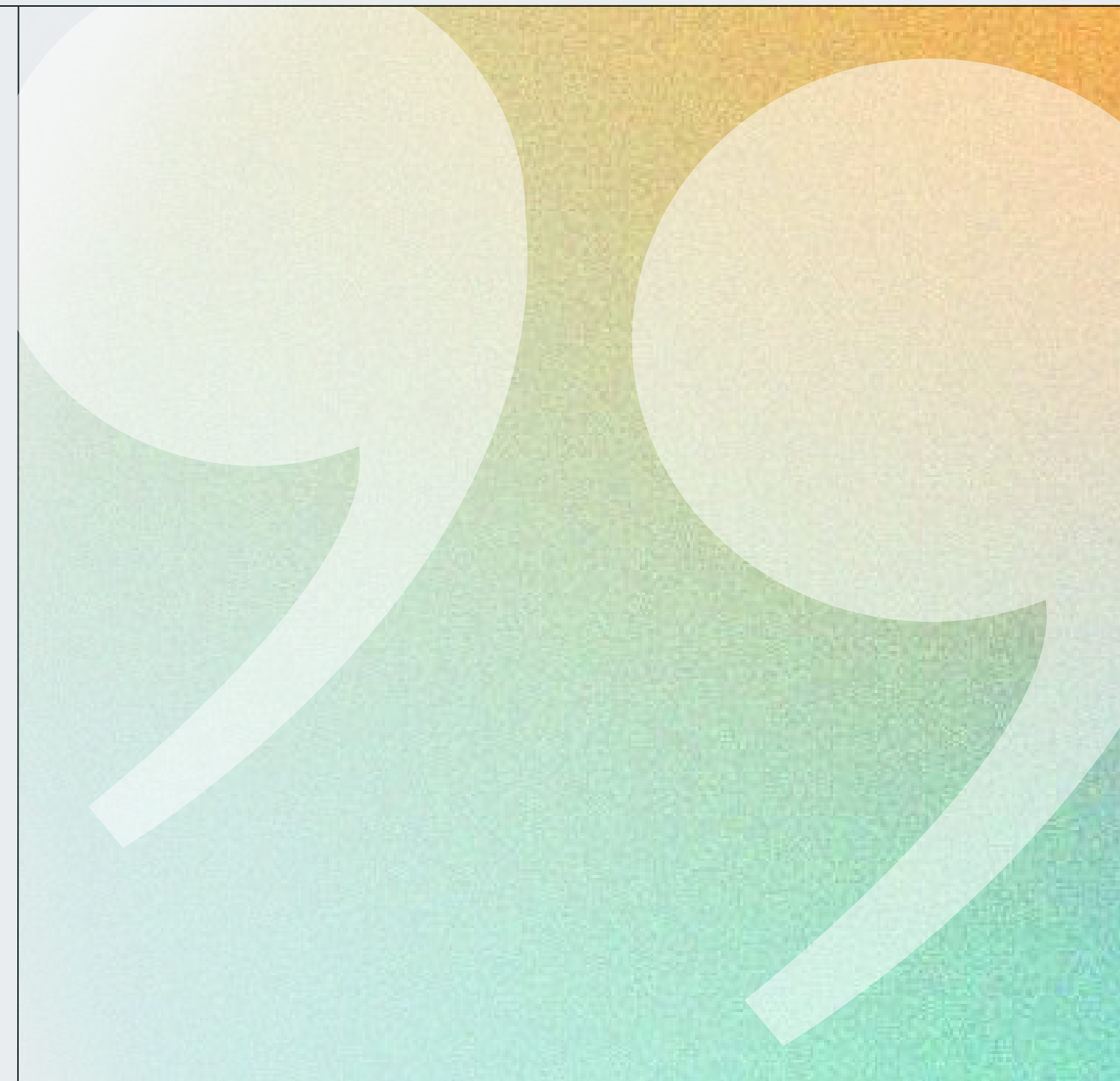

Пункт — це розмір шрифту в міліметрах.

Шрифти розміром від 3 до 12 пунктів називаються **текстовими.**

Шрифти від 14 до 64 пунктів — **заголовковими.**

А всі розміри понад 72 пункти — **плакатними.**

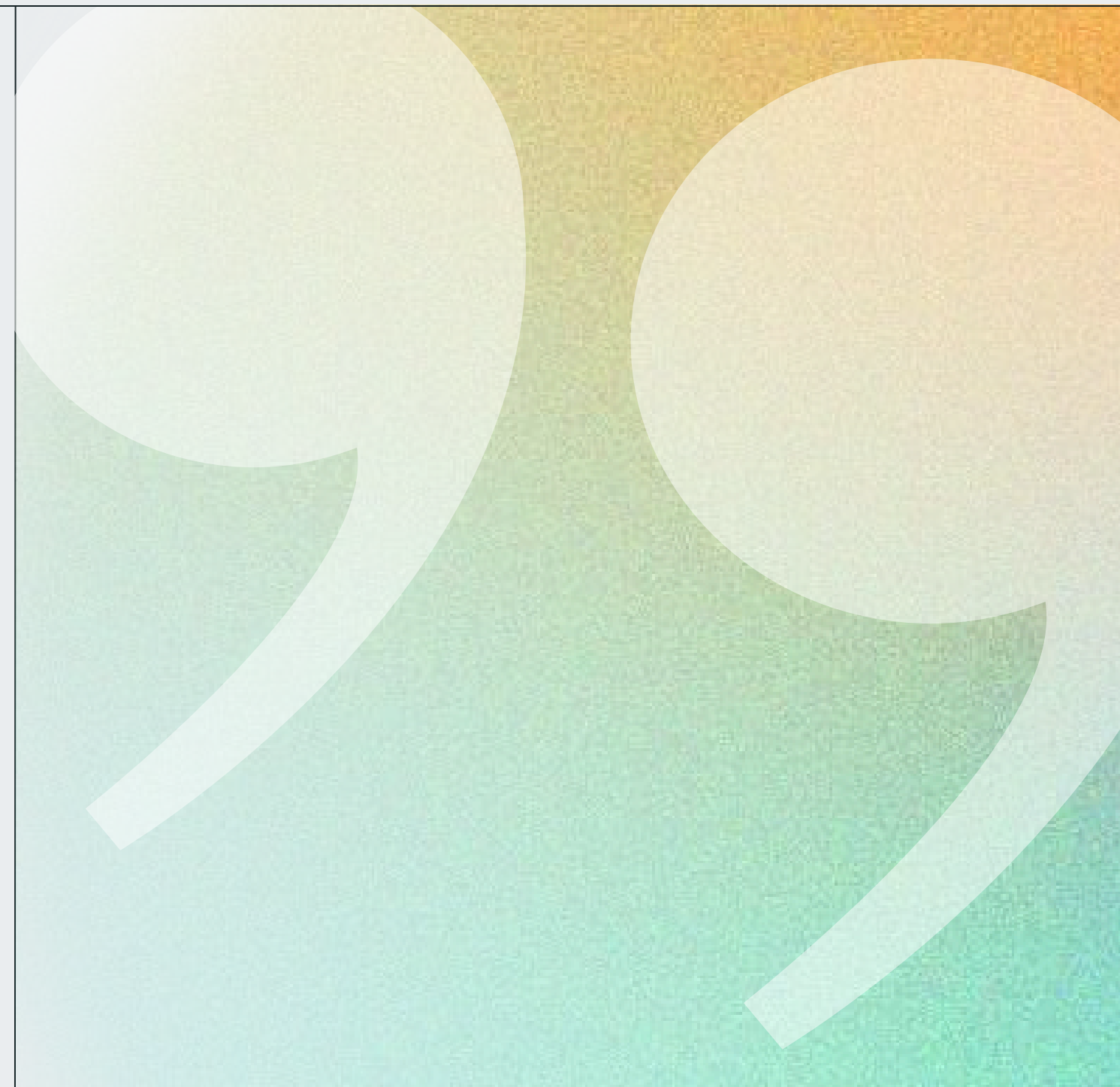

**Трохи
термінології**

Апертура — означає ступінь відкритості зазору входу у відкритий внутрішній просвіт літери.

Термінал — це кінець будь-якого штриха, що не має зарубки.

Лігатура — це дві та більше літери, поєднані в один символ; лігатури здебільшого мали декоративне значення.

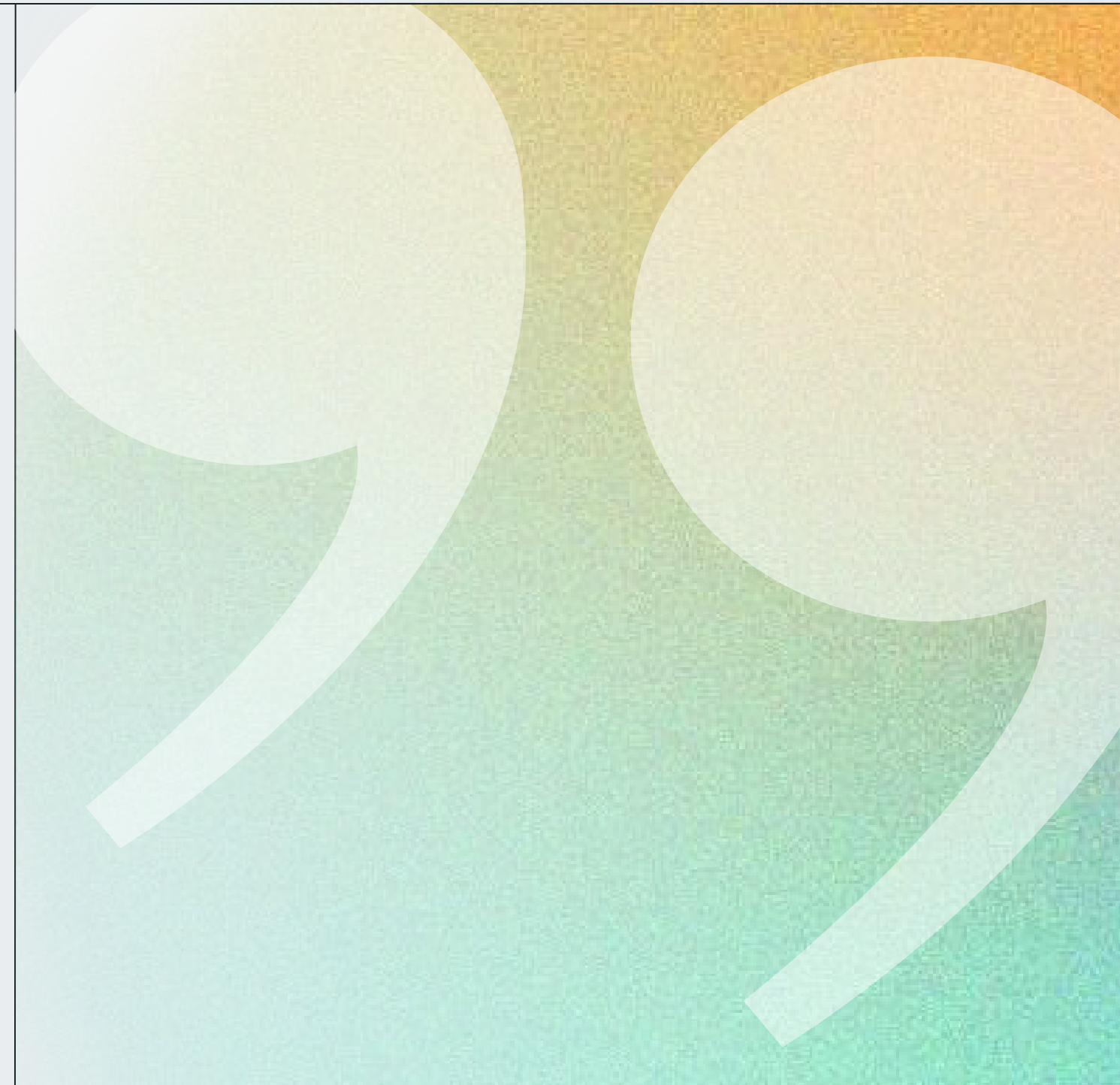

**Трохи
термінології**

Інтерліньяж (міжрядковий пробіл) — це відстань між базовими лініями сусідніх рядків тексту, яка вимірюється у пунктах (pt) або множниках.

Кернінг — збільшення або зменшення відстані між конкретними парами символів.

Трекінг — це стискання або розтягування блоку тексту.

**Трохи
термінології**

Класифікація

Шрифти із зарубками

Serif

Шрифт: Libre Baskerville

Брусківі шрифти

Slab Serif

Шрифт: Rosarivo

Моноширинні шрифти

Monospaced

Шрифт: Letter Gothic Std

Шрифти без зарубок

Sans Serif

Шрифт: Lato

Рукописні шрифти

Handwriting

Шрифт: Dancing Script

Заголовкові шрифти

DISPLAY

Шрифт: Bebas Neue

Шрифтів

ГАРНІТУРА
І ШРИФТ —
ЯКА МІЖ НИМИ
РІЗНИЦЯ?

Комплект шрифтів, однакових за малюнком, але різних накреслень і розмірів складає **ГАРНІТУРУ** (від франц. *garniture*) шрифту. Стандартний шрифтовий комплект складається з таких груп:

Великі літери:	АБВГГДЕЄЖЗИІЙКЛМНОПРСТУФХЦЧШЩЬЮЯ
Капітель:	АБВГГДЕЄЖЗИІЙКЛМНОПРСТУФХЦЧШЩЬЮЯ
Малі літери:	абвггдеежзиійклмнопрстуфхцчшщьюя
Цифри:	1234567890
Розділові знаки:	, ; · ! ? – (тире) - (дефіс) ‘ (апостроф) « » “ ” лапки •
Спеціальні знаки:	¶ § & № °
Математичні знаки:	= + ± ~ ≤ ≥ ≠ ∫ √ ∑ ∏ ∞
Знаки документів:	\$ © ® % ТМ

Термін «ШРИФТ» ПОЄДНУЄ ДЕКІЛЬКА ПОНЯТЬ:

Гарнітури об'єднуються у **СІМЕЙСТВА** — серії шрифтів, схожих за малюнком, але відмінних в окремих елементах: **нахил, насиченість, щільність.**

1. Сукупність букв, цифр і знаків визначеного малюнка (гарнітури) і розміру (кегля), як технічний засіб відтворення тексту будь-якою мовою.
2. Комплект текстових знаків (гарнітура) для складання (наприклад літер для друкарського складання, символів у шрифтовому файлі для комп'ютерного складання).
3. Малюнок (конфігурація) букв, цифр і знаків.

УКРАЇНСЬКИЙ ШРИФТОВИЙ ДИЗАЙН?

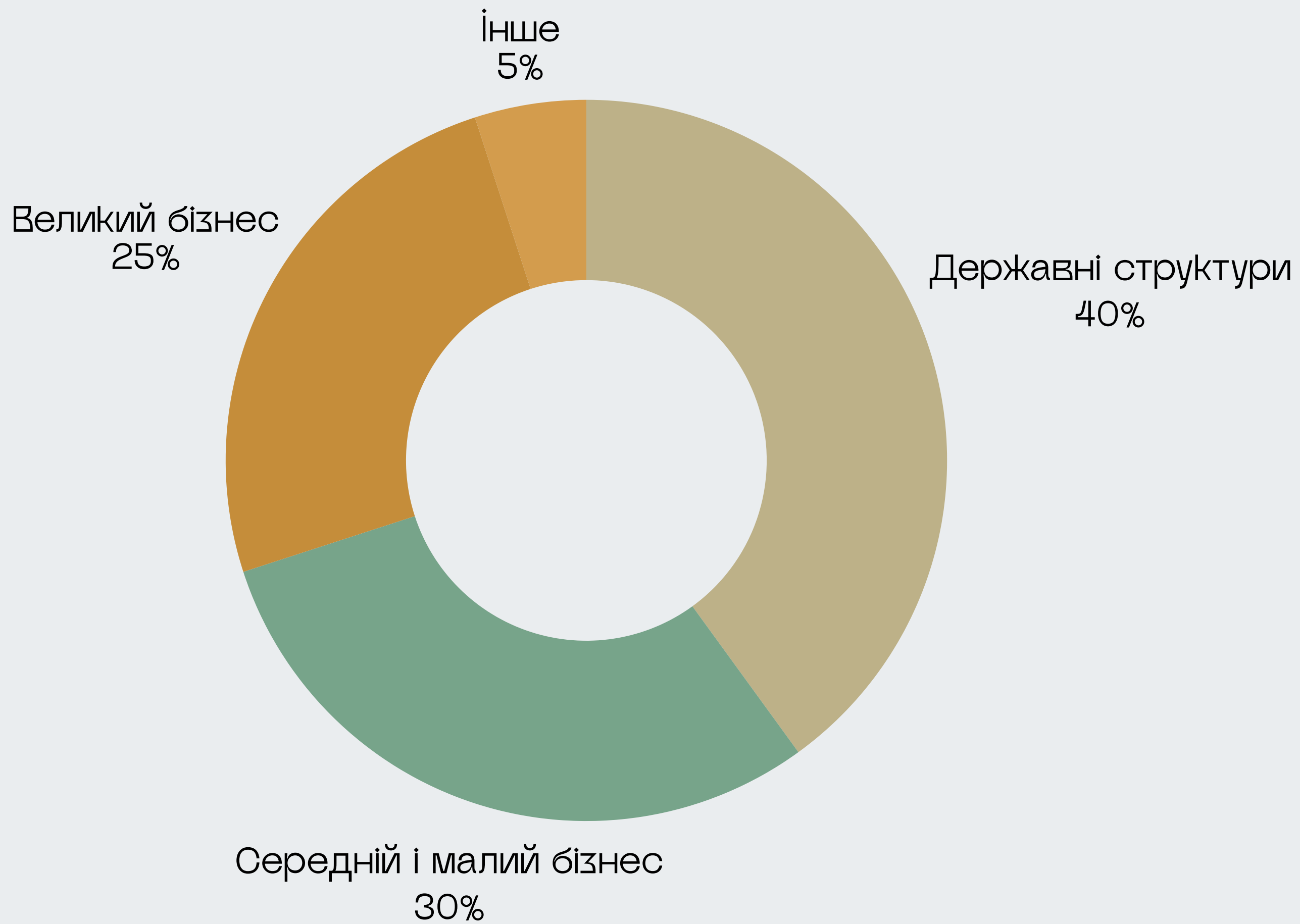
Український дизайн шрифтів перебуває на підйомі. Яка ситуація на ринку сьогодні?

- Зростає попит на шрифти (у тому числі комерційні).
- З'являються нові шрифтові дизайнери_ки.
- Можливість отримувати базову освіту (курси, лекції).
- Бажання відновлювати та створювати.
- Необхідність в оригінальних кириличних шрифтах.

Чому нам треба круті шрифти?

Одна із причин, чому нам **ТЕРМІНОВО НЕОБХІДНІ** нові та круті шрифти від українських дизайнерів_ок полягає в тому, що: багато шрифтів, які підтримують кирилицю, на жаль, розроблялися недодизайнерами недокраїни-окупанта (🤢).

Тому, нам дуже потрібно створювати власний великий та конкурентоспроможний ринок з різними "характерами" шрифтів.

#makfont

*ЗАПИШИ
СВІЙ
ШРИФТ
НА ВІНІЛ

СТА

Ρώσοι
τρομοκράτες

βομβαρδίζουν

Χάρκιβοβο

και άλλες πόλεις της Ουκρανίας

Mustafa

устафа

Regular *Italic* **Bold** ***Bold Italic***

ґроно
yüzüm

ґвоздика
qaranfil

маслина
zeytün

троянда
gül

інжир
incir

кипарис
imiş

мигдаль
badem

мімоза
küstüm otu

куман
qutan

тюльпан
lâle

гранат
nar

мечеть
хана Узбека

Aa (Ââ) Bb Cc Çç Dd Ee Ff

Аа (Яя) Бб Дж Чч Дд Ее Фф

Gg Ğğ Hh İı İi Jj Kk Ll

Гг Гь Хх ыы Ии Жж Кк Лл

Mm Nn Ññ Oo Öö Pp Qq Rr

Мм Нн Нь Оо Ёё Пп Кь Рр

Ss Şş Tt Uu Üü Vv Yy Zz

Сс Шш Тт Уу Юю Вв Йй Зз

~GUSEL~
~QIRIM~

Aluştadan esken yeller
Yüzüme urdı.
Balalıqtan osken yerler
Kozyaşım tüşti.

Men bu yerde yaşalmadım,
Yaşlığıma toyalmadım,
Vatanıma asret oldım,
Ey, Gusel Qırım!

Bakçaları, meyvaları,
Bal ile şerbet.
Sularındı içe-içe,
Toyalmadım men.

Bala-çağa Vatanım dep,
Kozyaşıñ töke,
Qartlarımız ellin sayıp
Duvalar ete.

Men bu yerde yaşalmadım,
Yaşlığıma toyalmadım,
Vatanıma asret oldım,
Ey, Gusel Qırım!

ЧАРІВНИЙ
~КРИМ~

Алушти вітер
В лице дихнув.
Край, де мав жити,
Я не забув.

Минула юність
В сльозах за ним –
Відтята радість,
Чарівний Крим!

Сади квітучі,
Шербет медяний,
Вода джерельна
Лікує рани.

Плють сльози діти
На чужині,
Старці в молитві,
Як уві сні.

За правду б'ючись,
Шляхом важким
Ми повернемось
В чарівний Крим

Kyiv*Sans

Kyiv*Sans

Kyiv*Sans

© Дмитро Растворцев

**LEUTSK IS ONE
OF THE MOST
ANCIENT CITIES
OF UKRAINE**

ЦЕЛООСМИСТО

Made with
readymag

© Катерина Королевцева

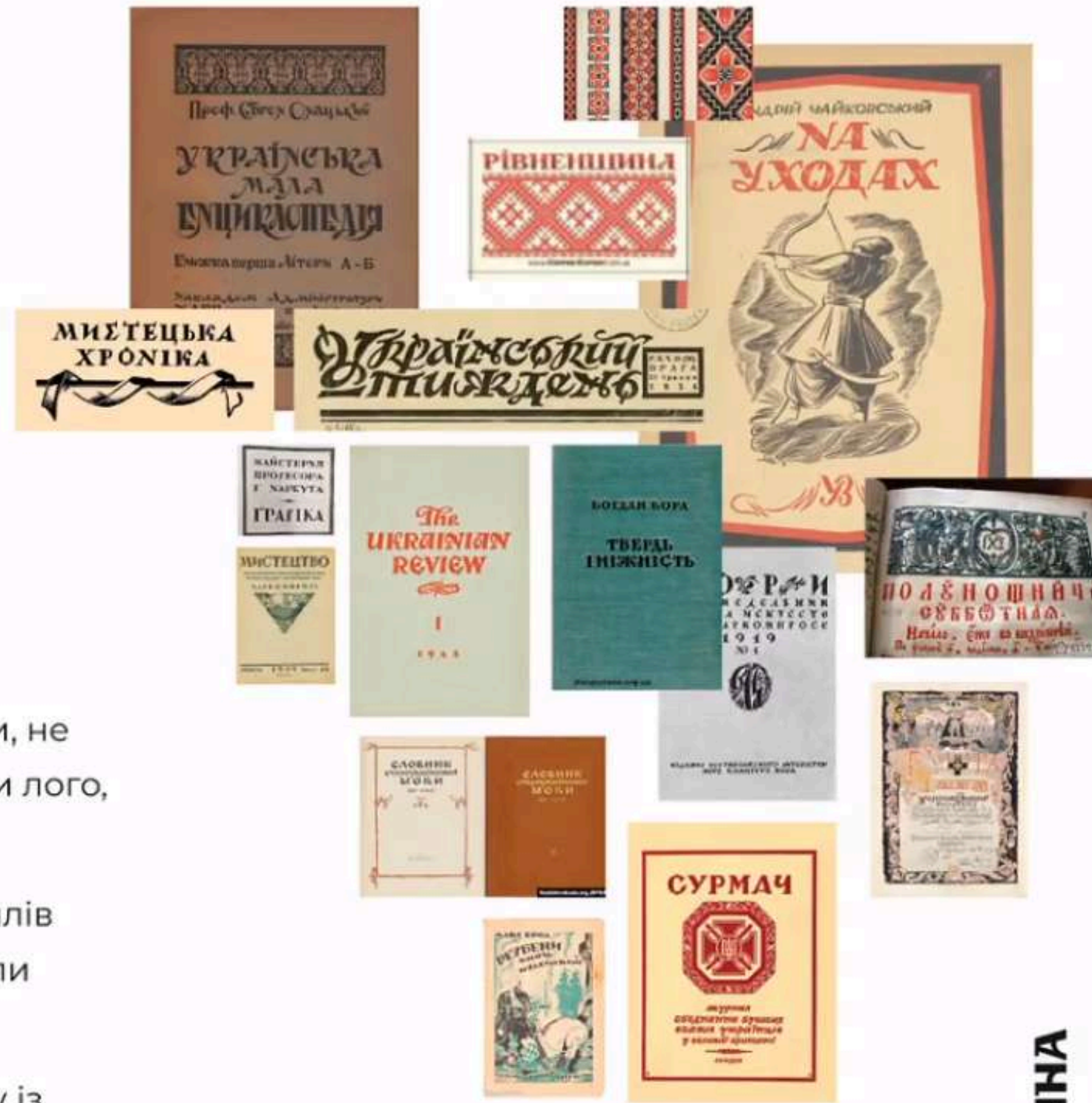
01. ІДЕЯ

ШРИФТОВА ЧАСТИНА

Слід було врахувати стилістику української літери, не ввійти в надмірний модернізм, водночас зробити лого, що добре буде дивитись у маленьких форматах.

Маємо напис капітеллю, побудований на базі стилів Нарбута, Гніздовського, Лісовського, які розвивали ідентичність української літери.

Ми продовжуємо їхню справу і запускаємо стрілу із минулого у майбутнє, що дає **перший вектор** традиції для цього візуального стилю.

ДЖЕРЕЛА
СТИЛЮ
НАПISY

Георгій Нарбут
Яків Гніздовський
Роберт Лісовський
Ісак Хотінок та ін.

РІВНЕНЩИНА

© Олександра
Корчевська

2024 ЧЕРНІВЦІ ОНОВЛЕНА ВІЗУАЛЬНА ЧАСТИНА

МОЗАЇКА КУЛЬТУР

Чернівецький національний
університет ім. Юрія Федьковича

Центр освіти, науки й духовності, осередок знань,
інновацій та культурного збагачення, де кожен студент і
викладач є невід'ємною частиною великої академічної
родини.

Чернівці

© «OCB Agency»

Черкащина #місцеєсили

Туристична айдентика Черкаської області
Tour identity for Cherkasy Region. Place of Power

© Дмитро Растворцев, Дмитро Буланов

Ласкаво просимо
до Вінниці

Місто ідей

ЗДІЙСНІТЬ
ПОШУКОВУ
РОБОТУ:
ШРИФТИ МІСТ
УКРАЇНИ

К.ЕРПН.ТУПЕ

гра з інтервалом між літерами

[Клавіатурні скорочення](#)

Тупе

Гарнітура шрифту [Гарамонд](#)

Творець [Клод Гарамон](#)

Рік приблизно 1540 року

ГОТОВО

Останні релізи

[Переглянути все](#)

Volonter

8 накреслень ▼

Ermilov Pro

6 накреслень ▼

Contra Text

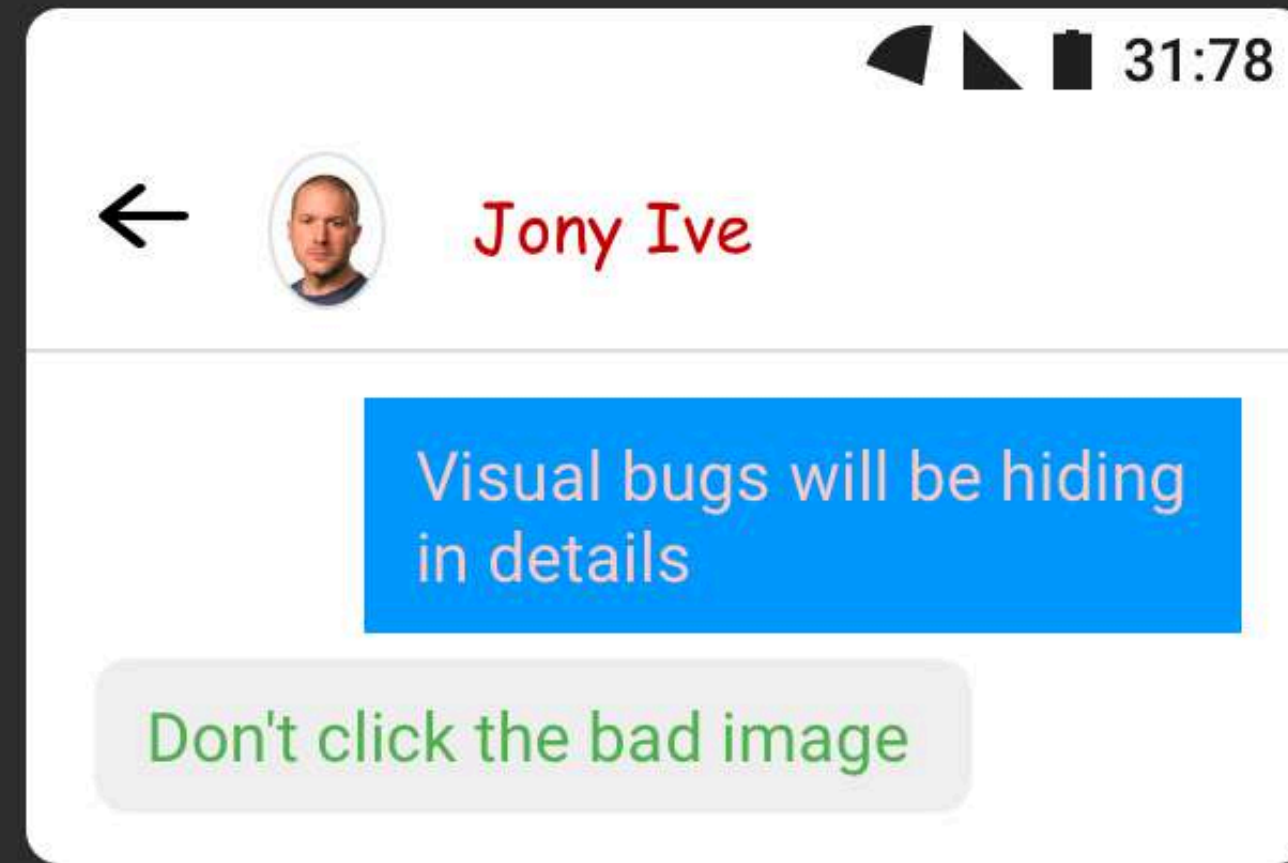
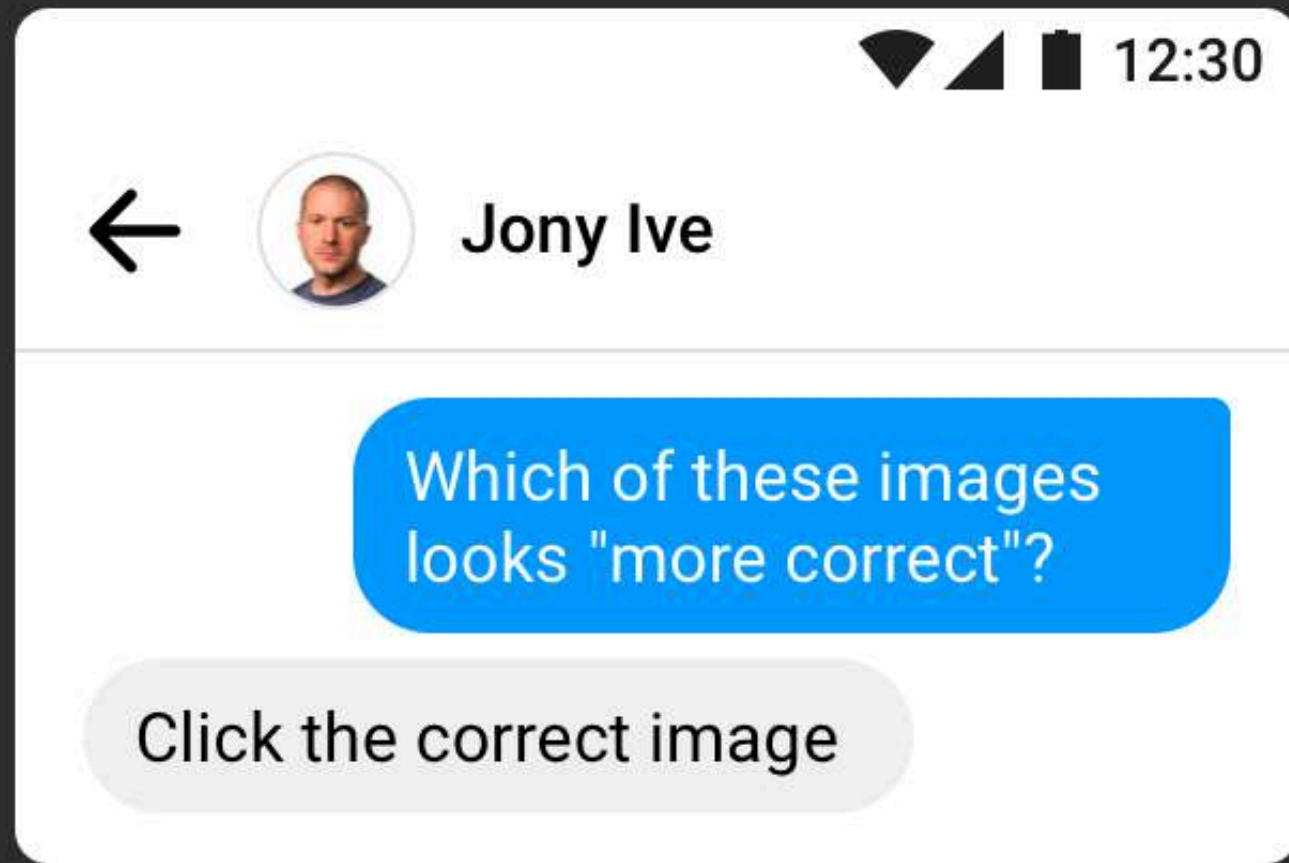
6 накреслень ▼

Contra Mix

6 накреслень ▼

Не Могу Розбачити

0000000

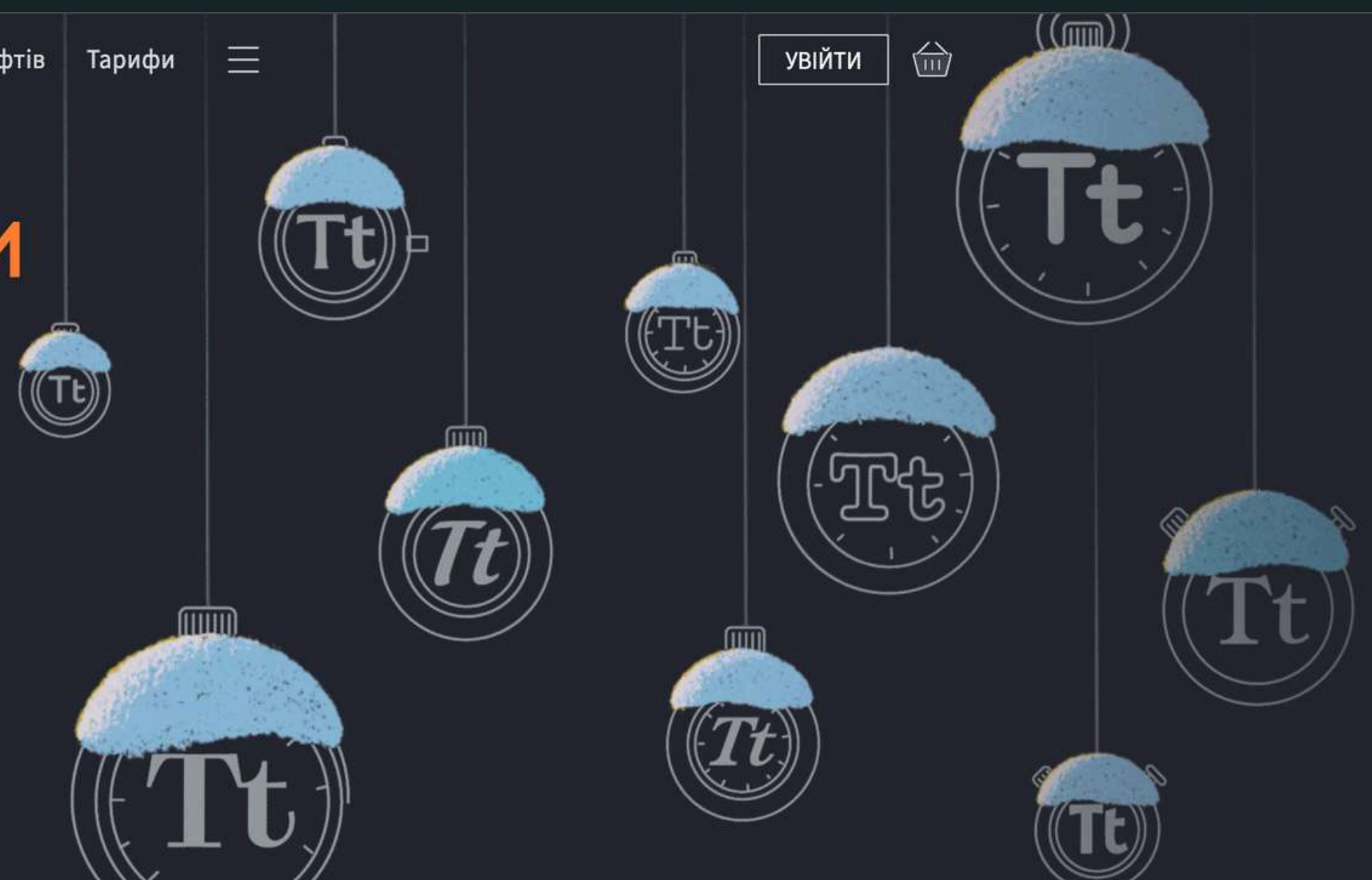

Який варіант виглядає краще?

ШРИФТИ З УКРАЇНИ ЗАВЖДИ НА ЧАСІ!

Українські шрифти з кирилицею, які можна орендувати і купити. Зручний пошук шрифтів і вигідна шрифтова підписка для дизайнерів.

Знайти 6500+ ліцензійних шрифтів

Р Е Р У А І І Н
R E R U A I I N

Новий шрифт **Реруакh** від Levtype, Dr

5 накреслень, 1 варіативний

MARIUPOL
STRONG

Українські шрифти на підтримку України

2000+ шрифтів українських дизайнерів

#STOPRUSSIA

Wolfgang family

Regular Semi Bold Bold Regular Italic Semi Bold Italic Bold Italic + Variable ttf

Варіативний шрифт **Wolfgang** від Aronetiv

8 накреслень, 2 варіативних

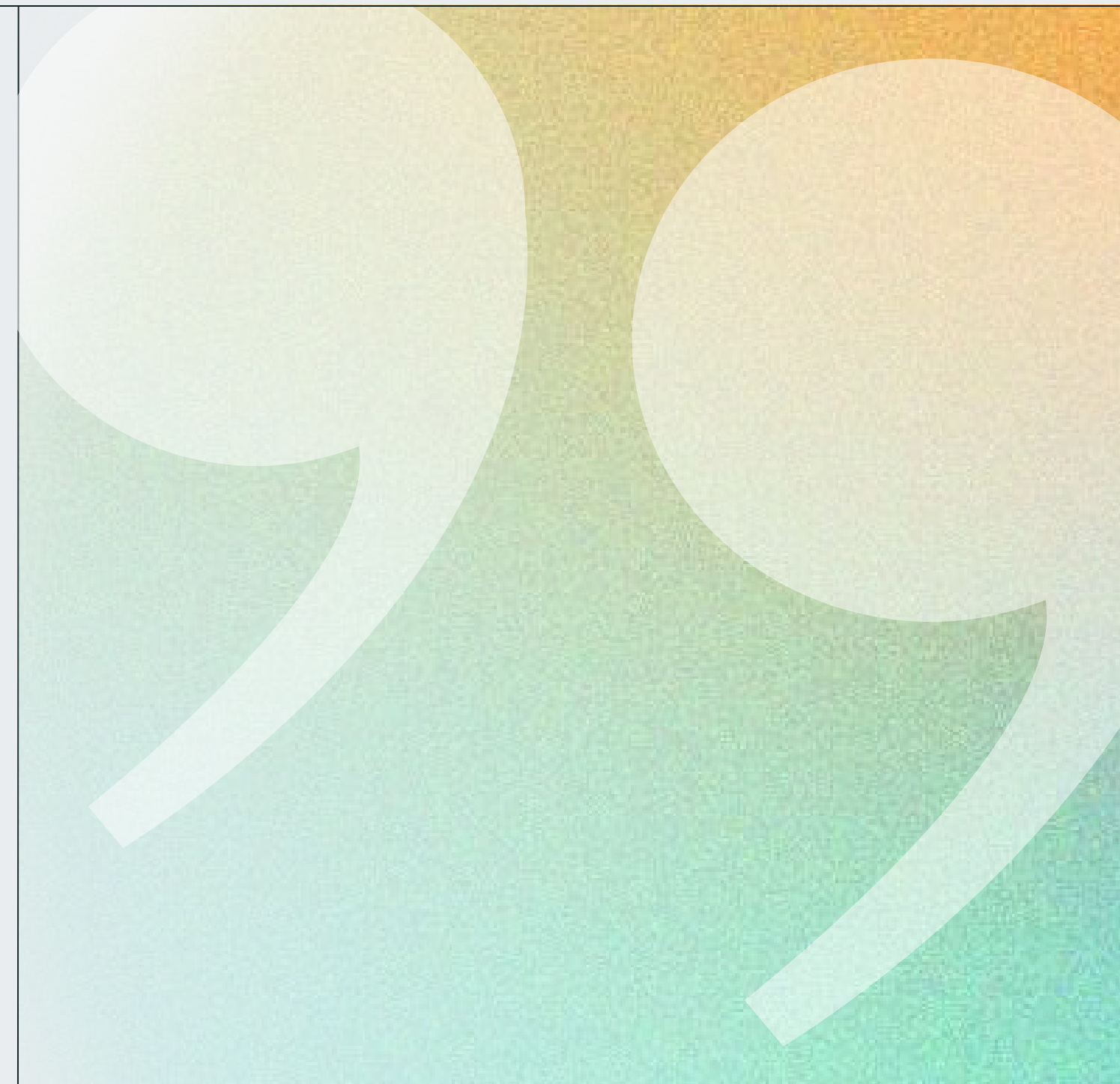
Це шрифт, який можна читати тактильно, тобто за допомогою дотику, в якому знаки (літери, цифри, знаки пунктуації та службові знаки) **утворюються 6 рельєфними точками.** Створений у 1824 році французьким педагогом Луї Брайлем. Головна перевага такого шрифту полягає у тому, що він виглядає досить компактним на сторінці, а це підвищує швидкість читання.

ШРИФТ БРАЙЛЯ

Дизайнерка Нурія Лопес з Барселони у 2016 році здійснила типографське дослідження "**Blind words**", створивши модульний шрифт, що містить друкарські штрихи з випуклими літерами шрифту Брайля.

У 2018 році японський дизайнер Косуке Такахасі створив шрифт "**Braille Neue**" — накладені поверх брайлівських крапок штрихи літер. Він сподівається, що ця робота дозволить брайлівському шрифту стати основним для вивісок для громадських приміщень, книг, пакування, афіш тощо. Особливістю "Braille Neue" є те, що він адаптований до японських ієрогліфів.

Альтернативи

Борітеся — поборете, Вам Бог помагає! За вас правда, за вас слава і воля святая!

Борітеся — поборете, Вам Бог помагає! За вас правда, за вас слава і воля святая!

Автор проєкту
Дмитро Ліховий

#9 дія створеного шрифту у взаємодії з ілюстрацією

Одного дня мій Мамука
вирушив на риболовлю.
І взяв із собою мене.

Приїхали. ЯК ТУТ КРАСИВО!
Річка, ліс, хмаринки! Ось вона – природа!
Я ж раніше такого ніколи не бачила!
Увесь час вдома, у клопотах,
у хатніх турботах!

А хто це такий сидить в очереті?
Ой фе, яке ж воно бридке!
– А що ти таке є?
– Я – Жабка. Давай з тобою дружити!

ВИСНОВКИ ПЕРСПЕКТИВИ

Типографіка — це не про вибір «гарного шрифту». **Це про відповідальність за структуру думки.** У світі, де інтерфейси стали продовженням нашого мислення, літера перестає бути лише знаком. Вона стає одиницею навігації, мірою точності, інструментом довіри. У цифрових системах саме типографіка визначає, чи буде інформація зрозумілою, чи перетвориться на шум.

25/02/2026

ТИПОГРАФІКА

ЦЕ не декор,
система

Юліанна Віщак,
асистенка кафедри
журналістики

**УСПІХІВ
В РОБОТІ!**

DEPARTMENT
OF JOURNALISM
YURIY FEDKOVYCH
CHERNIVTSI NATIONAL UNIVERSITY

